

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku Z.U. i W.U.

przy uczestnictwie P.

Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 10 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 12 czerwca 2018 r., sygn. akt XV Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od wnioskodawców na rzecz uczestnika kwotę
240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu – w interesie publicznym – ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnioskodawcy Z.U. i W.U. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 12 czerwca 2018 r.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W uzasadnieniu tego wniosku skarżący podnieśli, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na „zastosowanie normy powstałej na skutek wykładni wykreowanej przez Sąd Najwyższy w roku 2003 r. do oceny stanu faktycznego sprzed jej wykreowania, tj. lat 1965-1985. W konsekwencji uznano, że istnieje możliwość zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, co rażąco narusza konstytucję RP oraz art. 1 Protokołu do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.”

W związku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba zważyć, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 389⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu

wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, nie publ.; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Wnoszący skargę kasacyjną nie wykazali tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ponieważ oczywistą zasadność wiąże się z zagadnieniem możliwości zasiedzenia przed 2008 r. służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu trzeba podnieść, iż przepisy art. 305¹ - 305⁴ k.c. ukształtowane zostały z jednoznaczną intencją potwierdzenia dotychczasowej praktyki orzeczniczej, która konsekwentnie przyjmowała możliwość ustanowienia na nieruchomości służebności gruntowej, pozwalającej na korzystanie ze znajdujących się na niej urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę wykorzystującego je w swojej działalności gospodarczej (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 czerwca 2013 r., II CSK 626/12, nie publ.).

Kluczowe znaczenie dla ukształtowania się tego poglądu miały uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 73/02 (OSNC 2003, nr 11, poz. 142) oraz z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 (Biul. SN 2008, nr 10, s. 7). Przyjęto w nich, że możliwe jest nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o cechach odpowiadających służebności przesyłu, uregulowanej następnie w art. 305¹ – 305⁴ k.c. Stanowisko to, w którym posłużono się określeniem „służebność odpowiadająca treści służebności przesyłu” było podzielane w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11, OSNC 2011, nr 12, poz. 129, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, nie publ., uchwałę z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 oraz

postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 752/11, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, nie publ., z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 157/11, BSN 2011, nr 11, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 261/16, nie publ.).

Z perspektywy systemu prawa wprowadzenie art. 305¹ - 305⁴ k.c. oznaczało uszczegółowienie treści przepisów prawa i nie wiązało się z wprowadzeniem nowych norm prawnych, które znacząco odbiegałyby od norm obowiązujących już wcześniej w ramach ogólnej regulacji służebności gruntowych. Potwierdzają one jednoznacznie, że przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego osobnej regulacji służebności przesyłu możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy, określanego mianem przedsiębiorcy przesyłowego.

Wobec zajęcia przez Sąd Okręgowy w P. stanowiska zbieżnego z dotychczasową linią orzecznictwa Sądu Najwyższego nie zachodzą podstaw do uznania, iż została spełniona przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

as]

aj